

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/8/2015
Identifikačné číslo spisu:	1112227064
Dátum vydania rozhodnutia:	17.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1112227064.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu D. G., bývajúceho v Bratislave, G. 4, zastúpeného FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C 156/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. októbra 2014 sp. zn. 6 Co 600/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. októbra 2014 sp. zn. 6 Co 600/2014 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 3. júla 2014 č. k. 16 C 156/2012-158 návrh žalobcu vo veci samej zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a zároveň zamietol aj návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Zamietnutie návrhu vo veci samej odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal splnenie všetkých zákonom požadovaných podmienok na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Uviedol, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup, nebol preukázaný vznik škody a teda nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi uplatnenou škodou a vytýkaným nesprávnym úradným postupom.

O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. októbra 2014 sp. zn. 6 Co 600/2014 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovanej ako základný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Považoval preto rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) O. s. p. Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) konkretizoval tým, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, čoho dôsledkom je to, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alebo aby ho zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovolací súd posúdil prípustnosť dovolania žalobcu podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda k 28. novembru 2014.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 238 O. s. p. a § 237 O. s. p.

V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vády konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalobca nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

Žalobca namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237

písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

Preskúmaním veci bolo zistené, že žalovaná reagovala na odvolanie žalobcu podaním z 20.8.2014 (č. 1. 193 spisu), ktoré podanie nebolo doručené žalobcovi na vyjadrenie. K tomuto zisteniu dovolací súd poznamenáva, že Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančínková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a žalobcovi mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade táto možnosť nebola žalobcovi vytvorená. V dovolaní sa preto opodstatnene namieta (hoci z iného dôvodu), že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p.

Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov v odvolacom konaní, bola žalobcovi v tomto konaní odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolaciemu súdu preto neostalo iné, než rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.